

26/07/2016

BR. 433

BILTEN

NEDELJA U SVETU ENERGIJE

NEMOGUĆE

Mogu li zemlje EU da prihvate predlog raspodele tereta CO2 cilja?

Slovačka: Svala zemlja bira kako da ispuni klimatske ciljeve

Sedam biliona dolara za infrastrukturu za smanjenje emisija

Klimatska politika oduzima proizvođačima fosilnih goriva 33 biliona dolara prihoda!

EU ulaže 263 miliona evra u energetska infrastrukturu

BRISEL - Članice Evropske unije 15. jula su prihvatile predlog Evropske komisije (EK) da se u ključne projekte evropske energetske infrastrukture investira 263 miliona evra. Lavovski deo tog novca poslužiće kao podrška izgradnji infrastrukture za gas u regionu Baltičkog mora, kao i za podršku sektoru struje širom Evrope. Posle poziva za finansiranje iz fonda Povežimo Evropu (CEF). Od devet projekata izabranih za finansiranje, pet je u sektoru gasa, gde će podrška EU biti 210 miliona evra, a četiri u sektoru struje sa podrškom od 53 miliona.

U sektoru gasa, sredstva će otići za izgradnju Baltikkonektora, koji će EU podržati za 187,5 miliona evra. Biće to prvi gasovod koji će povezati Estoniju i Finsku. Kada bude završen, Finska više neće biti zavisna od jednog snabdevača, čime će se pojačati bezbednost isporuka u baltičkom regionu. Unapređenje energetske povezanosti Estonije i Letonije biće podržano sa 18,6 miliona evra. Cilj tog povezivanja je bolji pristup skladištima u Letoniji,

obezbeđenje diverzifikovanije prenosne mreže za prirodni gas u regionu Baltičkog mora i omogućavanje projekta Baltikkonektor.

U sektoru električne energije, na listi izabranih projekata je izgradnja nove linije u dužini 100 kilometara između Dobrudže i Burgasa u Bugarskoj. Zahvaljujući tom projektu, koji će dobiti evropsku podršku od 29,9 miliona evra, održivost bugarske elektro-mreže biće značajno ojačana.

EU će takođe podržati izradu pripreme studije o sigurnom i pouzdanom radu elektrosistema baltičkih zemalja i studiju o povezivanju gasne mreže u Grčkoj sa Transjadranskim gasovodom.

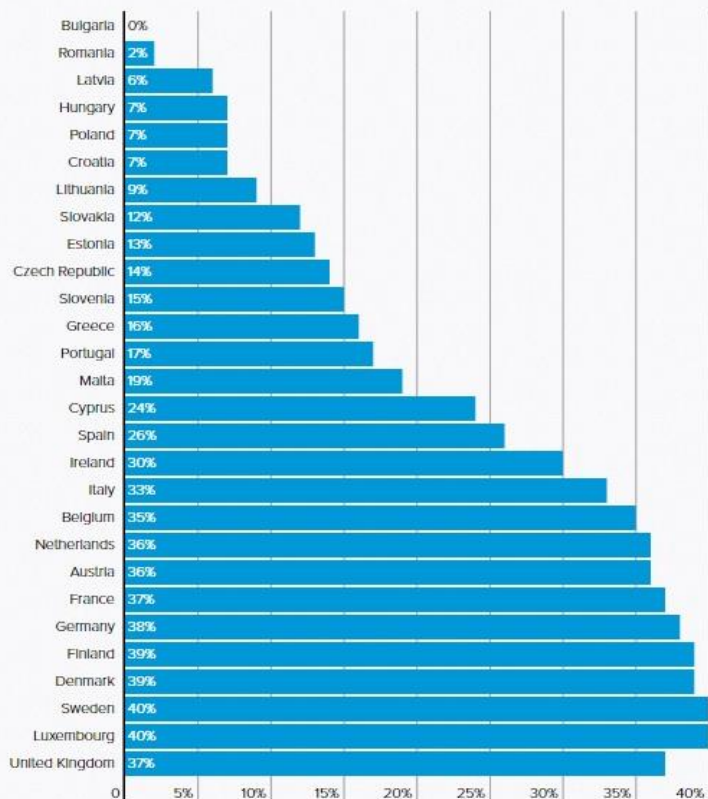
Sa ukupno 800 miliona evra za donacije iz fonda CEF - energija u 2016, trenutno je u toku drugi poziv za ovu godinu, sa budžetom od oko 600 miliona i traje do 8. novembra. U sklopu fonda CEF za projekte transevropske energetske infrastrukture za period 2014-20. predviđeno je 5,35 milijardi evra.

Članica EU koja želi da dobije donaciju treba da predloži "projekat od zajedničkog interesa" a trenutno je kao takvo identifikovano 195 projekata evropske energetske infrastrukture. Uslov i cilj je da projekti, kada budu realizovani, obezbede značajne koristi za najmanje dve članice EU, unaprede bezbednost snabdevanja, doprinesu tržišnoj integraciji i konkurenciji, kao i smanjenju emisije ugljen dioksida. Lista projekata ažurira se na dve godine. **EurActiv**

Evropska komisija predložila raspodelu smanjenja emisija CO2 unutar EU28

EFFORT SHARING REGULATION – COMMISSION'S TARGETS

The Commission's proposed breakdown of national emissions reduction targets, aimed at meeting the bloc's goal of 30 percent by 2030. Percentage of emissions to be cut:

SOURCE: European Commission

BRISSEL – Evropska komisija je prošle srede objavila predlog raspodele cilja smanjenja emisija ugljendioksida na svojih 28 članica – u okviru plana pod imenom Regulatorna o podeli napora (Effort Sharing Regulation). Plan određuje koliko bi svaka od zemalja Evropske unije trebalo da smanji emisije gasova efekta staklene bašte (GHG) u sektorima koji nisu obuhvaćeni Sistemom trgovine emisijama CO2 (ETS), a to su transport, poljoprivreda, otpad i građevinarstvo. Ukupno, ti sektori zahvataju nekih 60 odsto emisija CO2 u ovom bloku zemalja. Plan sada ide pred Evropski parlament i EU države, koje treba da izađu sa sopstvenim verzijama pre nego što ove tri strane utvrde izgled finalnog, obavezujućeg zakona. Portal *Politico* navodi da bi se ovaj proces mogao razvlačiti godinama. Pored negodovanja koje ovaj plan već stvara u pojedinim razvijenijim EU zemljama, poput Italije i Finske, negodovanje stiže i iz krugova zaštitnika prirodne sredine.

Oni navode da ovakav predlog ne vodi ispunjenju obaveze koje je blok preuzeo na Samitu o klimi u Parizu sa ciljem smanjenja emisija od ukupno najmanje 40% do 2030.

Komesar za klimatsku politiku i energiju Miguel Arias Canete rekao je da ga ne iznenađuju neprijateljske reakcije iz zemalja članica. „Kao i obično, lako je dogovoriti opšti cilj, ali kada ga svedemo na obavezujuće nacionalne kvote, teško je očekivati da 28 zemalja budu srećne“.

Sedam biliona dolara za infrastrukturu za smanjenje emisija CO2

LONDON - Ravno sedam biliona dolara će biti potrebno da se uloži u izgradnju nove infrastrukture širom sveta kako bi se u narednih 15 do 20 godina obezbedilo ciljano smanjenje globalnih emisija ugljendioksida, upozorio je guverner Banke Engleske, Mark Carney. On je u govoru na jednom skupu sredinom jula rekao da će mere finansiranja „zelenih inicijativa“ i stvaranja uslova za podsticanje investicija u te projekte oduzeti najviše vremena tokom ovogodišnjeg samita Grupe 20, septembra u Kini. „Kada je reč o vrednosti infrastrukture za čistu energiju, odnosno nisko-ugljeničnu energiju, prečišćavanje vode itd, koje treba da se realizuju u narednih 15 do 20 godina ... radi se o iznosu od nekih pet do sedam biliona dolara“, rekao je Carney. „Pitanje je koliko od toga će biti finansirano preko tržišta kapitala“, dodao je on. *Reuters*

Evropska Strategija za mobilnost uz niske emisije

BRISEL – Evropska komisija je u sredu usvojila i tzv. Strategiju za mobilnost uz niske emisije (Strategy for low-emission mobility) u kojoj poziva zemlje članice da koriguje rastuće emisije gasova u sektoru saobraćaja kroz jedan broj inicijativa. Komisija poziva države da implementiraju nove tehnologije i sisteme pametnog određivanja cena kako bi podsticali uvođenje vidova transporta sa niskim emisijama

štetnih gasova. Uvećanje obima vozila na električni pogon (EV) može takođe biti katalizator za druge alternativne energetske oblike transporta, navodi se u dokumentu i istovremeno naglašava veru u bio i sintetička goriva. Komisija smatra da gradske i lokalne vlasti moraju da budu predvodnici ove tranzicije time što bi podsticali širenje šema mobilnosti u cilju smanjenja zagušenja i zagašivanja, uz istovremeno investiranje u potrebnu nisko-ugljeničnu infrastrukturu.

Klimatska politika oduzima tradicionalnim proizvođačima energije 33.000 milijardi dolara prihoda

NJUJORK - Industrija proizvodnje fosilnih goriva rizikuje da izgubi 33 biliona dolara prihoda u narednih 25 godina, ako klimatska politika borbe protiv globalnog zagrevanja primora kompanije da ostave u utrobi zemlje rezerve nafte, prirodnog gasa i uglja obuhvaćene njihovim aktivama, utvrdio je energetski ekspert Barclays banke. Mark Lewis, šef odeljenja za aktive evropskih komunalnih kompanija londonske banke, rekao je na prošlonedeljnom skupu u Njujorku da će vladine regulatorne mere i drugi napor u cilju smanjenja emisija ugljendioksida neminovno dovesti do pada potrošnje fosilnih goriva, ugrožavajući time položaj tradicionalnih proizvođača energije - „što po definiciji znači i smanjenje cena“ tih energenata, prenosi **Bloomberg**.

Slovački ministar: Svaka EU zemlja ima pravo da izabere kako da ispuni klimatske ciljeve

BRATISLAVA - Svaka od zemalja članica Evropske unije ima pravo da izabere način i mere kojima bi ispunila klimatske i energetske ciljeve u skladu sa principima tehnološke neutralnosti, rekao je slovački ministar privrede Peter Ziga. On je na konferenciji za novinare posle nedavnog neformalnog sastanka ministara energije EU (13. jula) u Bratislavi rekao i da su se učesnici složili oko potrebe da se izradi sveobuhvatna analiza posledica svih novousvojenih mera u pomenutim oblastima. Pri tom je posebno naglašena potreba očuvanja konkurentnosti evropskih kompanija u odnosu na ponudu iz regiona sa blažim energetske i klimatske regulativama od usvojenih, odnosno projektovanih na nivou EU.

Sinhua

TTIP pregovori miniraju cilj ukidanja subvencija za fosilna goriva - Guardian

BRISEL - EU pregovori sa SAD o sveobuhvatnom trgovinskom sporazumu (TTIP) donose nove rupe u zalogu Grupe 20 za fazno ukidanje subvencija za fosilna goriva u narednih deset godina, objavljuje list **Guardian** posle uvida u „procurele“ TTIP predloge. Nacrt teksta Evropske unije za poglavlje o trgovini i održivom razvoju takođe ide ka izjednačavanju načela sprečavanja distorzija u trgovini i borbe protiv klimatskih promena. Jedan od zahteva samita ministara Grupe 7 u Japanu u maju bio je da se postepeno do 2025. godine ukinu neefikasne subvencije za fosilna goriva - koja trenutno idu tempom od 10 miliona dolara po minuti, piše londonski dnevnik. Pomenuti predlog EU biće razmotren tokom postojeće 14 runde TTIP pregovora u Briselu. U njemu se navodi da su, kako EU, tako i SAD, saglasne sa ciljem ukidanja tih subvencija - „tamo gde one podstiču rasipničku potrošnju“. Još jedno „ali“ u stavu EU glasi da „ovo fazno ukidanje podsticaja mora da uzme u obzir sigurnost snabdevanja i da bude dopunjeno merama koje će ublažiti socijalne posledice tih mera“.

Francuski energetska kolos napušta uglj

PARIZ - Francuski državni energetska gigant Electricite de France (EDF) nastoje da pre božića proda dvema japanskim konulanim kompanijama svoj ogroman sektor poslova trgovanja ugljem odeljenje. Konkurenti EDF-a navode da ovaj potez otvara pitanje treba li državna kompanija da zadrži ostale delove svog

trgovačkog odeljenja. Tokom proteklih pet godina, godišni neto prihodi podfirme EDF Trgovina u proseku su godišnje iznosili 324 miliona evra. Poređenja radi, kompanija Gunvor, četvrti po snati trgovac sirovom naftom na svetu, ostvario je protite po odbitku poreza od ispod 300 miliona dolara godišnje, prenosi **Financial Times**.

EurActiv: Zašto Svetska banka podržava uglj na Kosovu?

BRISEL, PRIŠTINA - Svetska banka spremna je da podrži novu elektranu na uglj koja će uvesti Kosovo u energetska budućnost građenu na najprljavijem fosilnom gorivu - lignitu, komentariše 21. jula **EurActiv**. Portal dodaje da Kosovo ima pete po veličini rezerve

gorivo, piše EurActiv i podseća da je početkom decembra 2015, za vreme globalnih pregovora o klimi u Parizu, američki državni sekretar Džon Keri ostavio svoj tim pregovarača i odleteo na Kosovo da pruži podršku za predloženu termoelektranu koju će graditi američka firma a finansirati Svetska banka. Keri se zatim vratio u Pariz i pomogao da se dođe do globalnog sporazuma koji za cilj ima borbu protiv promena klime i kroz smanjenje i konačno prestanak upotrebe fosilnog goriva.

„I SAD i Svetska banka ograničile su međunarodno finansiranje novih elektrana na uglj koje je postalo toliko retko da je kosovska termoelektrana jedina na planeti čije finansiranje razmatra Svetska banka“, piše **EurActiv**.

ČEZ tuži Bugarsku

SOFIJA - Češka energetska grupacija ČEZ podnela je međunarodnoj arbitraži tužbu protiv Bugarske, zahtevajući obeštećenje zbog navodnog propusta vlasti u Sofiji da ispoštuju odredbe o zaštiti investicija onako kako je to predviđeno Energetskom poveljom.

SeeNews ne precizirajući navodi da se radi o nadoknadi gubitaka mereno sa više stotina miliona evra. „Situacija u bugarskom energetska sektoru je kritična, a posebno kada se radi o načinu na koji tamošnji regulator određuje cene. Te odluke, na dugi rok, nisu bile u skladu sa očekivanjima u vreme procesa privatizacije“, saopšteno je

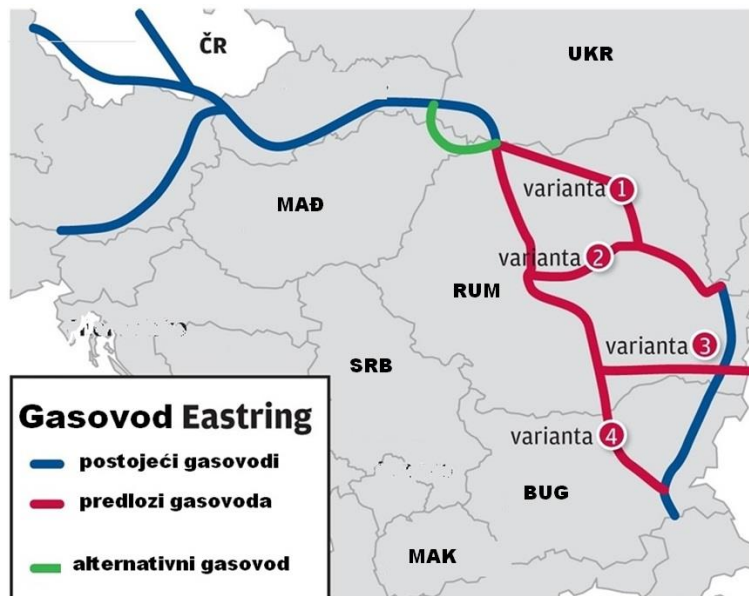

prošlog utorka iz češke grupacije. „Samim tim, to je dovelo do smanjenja profitabilnosti ili gubitaka i niske likvidnosti u poslovanju u energetska sektoru u proteklim godinama“, dodaje se u saopštenju.

lignita u svetu i kosovski elektroenergetski sistem gotovo potpuno zavisi od dve zastarele elektrane na uglj. U pitanje se dovodi i transparentnost procesa izbora američke kompanije, jedinog ponuđača, koja će realizovati projekat nove elektrane na prokaženo fosilno

Slovačka i Bugarska potpisale Memorandum o gasovodu Eastring

BRATISLAVA - Slovačka i Bugarska potpisali su sredinom jula Memorandum o razumevanju vezan za izgradnju projekta gasovoda Istočni prsten, odnosno Eastring, koji treba da poveže gasovodne transportne mreže Bugarske, Rumunije, Mađarske i Slovačke uz

zemalja, čak i na donjoj granici projektovanog kapaciteta. Projekat je još u inicijalnoj fazi sagledavanja najracionalnijeg rešenja, jer za sada nije dogovoreno da li bi se gradio delom novi gasovod, uz maksimalno moguće korišćenje postojećih kapaciteta u Rumuniji i Bugarskoj, ili bi se radilo o potpuno novoj cevi koja bi išla od Malkoklara na granici Bugarske i Turske, do Velike Kapusani na granici Slovačke sa Ukrajinom, gde se već nalazi kompresorska stanica i ulazno mesto za uvoz ruskog gasa, piše *Natural Gas Europe*.

Brisel traži od Nemačke dodatne podatke za projekat Severni tok 2

BRISEL - Potpredsednik Evropske unije zadužen za oblast energetike, tačnije realizaciju projekta formiranja energetske unije, Maroš Šefčovič, kazao je za *Reuters* da su od nemačkog energetskog regulatora zatražene dodatne informacije vezane za rusko-nemački projekat gasovoda Severni tok 2. Šefčovič očekuje da tražene podatke dobije od Bundesnetzagentur u septembru, pa će tek posle njihove analize Evropska komisija moći da zauzme stav vezan za odobrenje realizacije ovog projekta. Severni tok 2

predviđa postavljanje još jedne cevi traskom Severnog toka 1, kojim bi se udvostručio ukupan kapacitet transporta ruskog gasa tim pravcem do ulazne tačke na kopnu Nemačke - na ukupno 110 milijardi kubika godišnje. Na tom mestu ulaska počinju da važe odredbe tzv. Trećeg energetskog paketa EU, tačnije ona da vlasnik gasovoda, ako je i proizvođač gasa koji tuda transportuje, mora korišćenje polovine kapaciteta odobriti drugim snabdevačima - u ime slobodne konkurencije. Reuters navodi da se u ovom slučaju radi o famoznom „dosijeu Opal“ - istoimenog gasovoda koji spaja Češku sa konačnom tačkom magistrale Severni tok na baltičkoj obali Nemačke. Kapacitet gasovoda OPAL iznosi 36 milijardi kubnih metara gasa godišnje. Rusija i Nemačka žele da postignu za OPAL isključenje iz normi Trećeg energetskog paketa EU, koji dozvoljava Gazpromu da koristi samo polovinu tog cevovoda, bitnog za profitabilnost projekta Severni tok 2.

Bugarsko-rumunski interkonektor gotov na jesen

SOFIJA – Bugarska i Rumunija završile ove jeseni gradnju međusobnog gasovodnog interkonektora, rekla je ministarka energije Bugarske Temenuška Petkova. Interkonektor je dužine 25 kilometara, od kojih 15,4 ide preko teritorije Bugarske, 7,5 km preko Rumunije i 2,1 podnožjem Dunava, prenosi sofijski dnevnik *Novinite*.

možnost transporta ovog energenta u oba smera. Planirani kapacitet jedne od ključnih karika u evropskoj politici diverzifikacije izvora snabdevanja gasom, prvenstveno regiona jugoistočne Evrope, iznosiće 20 do 40 milijardi kubika godišnje. To je više nego dovoljno za zadovoljenje potreba pomenutih

Poljski regulator: Severni tok 2 pretnja konkurenciji

VARŠAVA – Poljski tržišni regulator saopštio je u petak da bi gasovod Severni tok 2 mogao ugroziti konkurenciju na lokalnom tržištu snabdevanja prirodnim gasom. Gasprom i njegovi evropski partneri u projektu poslali su prošlog decembra zahtev UOKiK-u za odobrenje za realizaciju tog zajedničkog ulaganja u segmentu u kome dotiče teritoriju Poljske. Antimonopolski regulator je odgovorio da je utvrdio da bi ova koncentracija (na tržištu gasa) mogla ugroziti konkurenciju. „Gasprom trenutno ima dominantan položaj kada je u pitanju snabdevanje Poljske gasom, pa bi planirani gasovod mogao dodatno da ojača pregovaračku poziciju te kompanije kada su u pitanju potrošači u Poljskoj“, navodi se u stavu UOKiK-a. Portal *upstream* piše da primedbe ovog regulatora ne znače i konačan odgovor Poljske, dok je iz Gasproma najavljeno da ruski kolos i evropski partneri u projektu Severni tok 2 pripremaju odgovor.

Američki proizvođači fosilnih goriva glasaju za Trampa

VAŠINGTON - Američki savez za energiju (AEA) prvi se od predstavnika ove grane američke privrede oglašio dajući podršku kandidatu republikanske partije

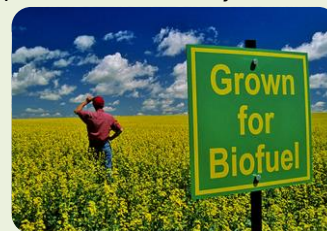
Donaldu Trampu u predstojećoj trci za predsednika SAD. AEA, koja predstavlja konzervativni američki Institut za energetska istraživanja, objašnjava ovu odluku ocenom da će Tramp poništiti odluke sadašnjeg predsednika Baraka Obame, vezane za energetska i klimatsku politiku, koje su ugrozile položaj proizvođača fosilnih goriva u SAD. AEA je takođe ubeđena da će Tramp, ako pobedi na izborima, preispitati obećanja i obaveze koje su SAD iznele i preuzele potpisujući nedavno Pariski sporazum na samitu UN o klimi. thehill.com

Veliki nemački gradovi najavljuju zabranu prometa za dizel vozila

BRISEL - Nekoliko nemačkih gradova, uključujući Berlin, Minhen, Bremen i Štuttgart, razmatraju uvođenje zabrane prometa za starije automobile na dizel - inače najrasprostranjenije gorivo u toj zemlji. Motiv je da se ovim putem doprinese svođenju emisija štetnog azot-oksida u dozvoljene i projektovane EU okvire, prenosi nemačka novinska agencija *DPA*. Zabrana će značiti da samo će vozila sa „plavim bedžom“ koja ispunjavaju granice ispuštanja gasova Evro 6 standarda moći da saobraćaju u tim gradovima. Doduše vlasti pomenutih gradova navode da za sada ne postoji zakonodavni okvir za nametanja ovih ograničenja. Prema pisanju časopisa *Spiegel*, svega 1,3 miliona od ukupno 14,5 miliona automobila sa dizel motorima u Nemačkoj bi ispunjavali normu „plavog bedža“. U ministarstvu za životnu sredinu Nemačke navode da se nadaju da će na jesen pronaći rešenje za uvođenje ove zabrane.

Slabosti u verifikovanju održivih goriva

BRISEL – Slabosti u sistemu verifikacije održivih biogoriva mogli bi da podriju ciljeve Evropske unije u oblasti korišćenja obnovljive energije u transportu za 2020. godinu, pokazuje novi izveštaj iz Evropskog oditorskog suda. Države članice EU mogu jedino da koriste biogoriva verifikovana kao održiva kako bi ispunili cilj da 2020. deset odsto energije u sektoru transporta bude poreklom iz obnovljivih izvora.

Većina biogoriva plasiranih na tržištu EU verifikovani su putem dobrovoljnih šema priznatih od strane Evropske komisije. oditori su, međutim, zaključili da te šeme trpe slabosti u proceduri priznavanja od strane EK i njihovog nadzora, prenosi portal eca.europa.